

10 Αυγούστου 2016

Ας αγρυπνήσουμε, ας φροντί-σουμε τα ελαφρά, οσο είναι ακόμη ελαφρά, για να μην γίνουν βαριά

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Για την Συνείδηση (Αββά Δωρόθεου)

Όταν ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, 'έβαλε μέσα του ένα θείο σπέρμα, σαν ένα είδος λογισμού πιο θερμού και φωτεινού, να έχει τη θέση της σπίθας, για να φωτίζει το νου και να του δείχνει να ξεχωρίζει το καλό από το κακό'. Αυτό ονομάζεται συνείδηση, και είναι ο φυσικός νόμος; (Ίωαν. Χρυσ. Ρ. Γ. 49, 131-133). Αυτό είναι τα πηγάδια που άνοιξε ο 'Ιακώβ, όπως ακριβώς είπαν οι Πατέρες, και τα παράχωναν οι Φιλισταίοι (Γεν. 26, 15). Μ' αυτό το νόμο, δηλαδή με τη συνείδηση, συμμορφώθηκαν οι Πατριάρχες και ολοι οι άγιοι που εξησαν πριν από το γραπτό νόμο και εύαρέστησαν στο Θεό. 'Επειδή όμως αυτή παραχώθηκε και καταπατήθηκε από τους ανθρώπους με την προοδευτική εξάπλωση της αμαρτίας, χρειαστήκαμε το γραπτό νόμο, χρειαστήκαμε τους Αγίους Προφήτες, χρειαστήκαμε την ενανθρώπιση του ίδιου του Δε-σπότη μας 'Ιησού Χριστού, για να την ξαναφέρει στο φως και να την αναστήσει, για να ξαναδώσει ζωή, με την τήρηση των άγιων εντολών του Θεού εκείνη την σπίθα που ήταν παραχωμένη. Τώρα λοιπόν, είναι στο χέρι μας η να Την παραχώσουμε πάλι η να την αφήσουμε να λάμψει και να μας φωτίζει, αν συμμορφωνόμαστε με τις υποδείξεις της. Γιατί όταν η συνείδησή μας μας υπαγορεύει να κάνουμε αυτό και άδιαφοροϋμε, και πάλι μας λέει να κάνουμε εκείνο και δεν το κάνουμε, αλλά σταθερά και αδιάκοπα την καταπατούμε, έτσι τη θάβουνε και δεν μπορεί πια να φωνάξει δυνατά μέσα μας, από το βάρος που τη σκεπάζει. όπως ακριβώς το λυχνάρι που δίνει θαμπό φως, έτσι και αυτή αρχίζει να

μας δείχνει όλο πιο θολά, όλο πιο σκοτεινά τα πράγματα, όπως συμβαίνει και μέ το θολω-μένο από τα πολλά χώματα νερό, πού δεν μπορεί να δει κανείς διεστραμμένη διάθεση- και αρχίζει να καταφρονεί και τα με-γάλα και βαρύτερα, και να καταπατεί την 'ίδια τη συνείδησή του. Και 'έτσι προχωρώντας σιγά-σιγά κινδυνεύει να πέσει και σε τέλεια αναισθησία.

Γι' αυτό, προσέξτε, αδελφοί μου, να μην αμελήσουμε τα μι-κρά, προσέξτε να μην καταφρονήσουμε αυτά σαν ασήμαντα. Δεν είναι μικρά, γιατί απ' αυτά τρέφεται η ψυχή, απ' αυτά δημι-ουργείται κακή συνήθεια. Ας αγρυπνήσουμε, ας φροντί-σουμε τα ελαφρά, όσο είναι ακόμη ελαφρά, για να μην γίνουν βαριά. Και ή πρόδοός μας στην αρετή και ή αμαρτία, ξεκινάνε από τα μικρά και καταλήγουν σε μεγάλα είτε καλά είτε κακό-. Γι' αυτό μας προτρέπει ό Κύριος να φυλάμε τη συνεί-δησή μας, σαν να θέλει να κάνει κάποιον Ιδιαίτερα προσε-κτικό και του λέει: «Πρό-σεξε τί κάνεις, ταλαίπωρε, ξύπνα, δη-μιούργησε καλές σχέσεις με τον αντίπαλό σου, άσο ακόμα βρί-σκεσαι στο δρόμο μαζί του». Και προσθέτει το φόβο και τον κίνδυνο πού 'έχει ή υπόθεση, λέγοντας «Μήπως κάποτε σε παραδώσει στον κριτή και ό κρι-τής στους υπηρέτες και σε βάλουν στη φυλακή». Και τί άλλο; «' Αληθινά σου λέω, δεν θα βγεις από εκεί, μέχρις ότου ξεπληρώ-σεις και την τελευταία δεκάρα του χρέους σου». Γιατί ή συνεί-δηση μας ελέγχει, όπως είπα, για το καλό και για το κακό, και μας υποδεικνύει τί να κάνουμε και τί Οχι. Και αυτή πάλι θα μας κατηγορήσει και στη μέλλουσα ζωή. Γι' αυτό λέει: «Μήπως κάποτε σε παραδώσει στον κριτή κτλ».

43.-. Ή προσπάθειά μας για να φυλάξουμε τη συνείδησή μας άγρυπνη και να συμμορφωνόμαστε με τις υποδείξεις της, παίρ-νει πολλές και ποικίλε; μορφές, Γιατί πρέπει να ενεργεί κανείς «κατά συνείδηση» και προς το Θεό και προς τον πλη-σίον και προς τα πράγματα. Προς μεν το Θεό, για να μην κατα-φρονεί τις εντολές Του, και όταν δεν τον βλέπει άνθρω-πος και όταν κανείς δεν απαιτεί τίποτα απ' αυτόν. Αυτος ενεργεί «κατά συνεί-δηση» απέναντι του Θεού μυστικά. Να, τί θέλω να πω: ' Αμέλησε την προσευχή, ανέβηκε στην καρδιά του «εμπαθής λογισμός» και δεν πρόσεξε και δεν πίεσε τον εαυτόν του αλλά συγκατατέθηκε. Είδε τον πλησίον του να λέει η να κάνει κάτι και κατά τη φαντασία του τον υποψιάστηκε και τον κατάκρινε. Και με λίγα λόγια, σε όσα γίνονται εσωτερικά, μυστικά, πού κανένας δεν ξέρει, παρά μόνον ό Θεός και ή συνείδησή μας, σ' αυτά πρέπει να συμμορφωνόμα-στε με τη φωνή της συνειδήσεως. Αυτό σημαί-νει το να τηρούμε τη συνείδησή μας προς το Θεό.

44.-. Ή τήρηση της συνειδήσεως προς τον πλησίον είναι να μην κάνει κανείς τίποτα απολύτως πού καταλαβαίνει όταν θλί-βει η πληγώνει τον πλησίον, είτε με έργο, είτε με λόγο, είτε με κάποια κίνηση είτε μ' ένα βλέμμα - γιατί μπορεί κανείς και με μια κίνηση, όπως πολλές φάρες λέω, να πληγώσει τον πλη-σίον, μπορεί και

μ' ένα βλέμμα. Και με λίγα λόγια, ό άνθρωπος μολύνει τή συνείδησή του με όσα καταλαβαίνει ότι κάνει επίτηδες για να προκαλέσει λογισμό στον πλησίον, επειδή ξέρη ότι το κάνει επίτηδες για να τον βλάψει η να τον στενοχωρήσει. Το να φυλάξει λοιπόν τή συνείδηση και να μην κάνει κάτι τέτοιο, είναι αυτό πού λεμέ, «να ενεργεί κατά συνείδηση» πρός τον πλησίον.

45.-. Να ενεργεί κανείς «κατά συνείδηση» πρός τα υλικά πράγ-ματα σημαίνει να μην κάνει κατάχρηση κανενός πράγμα-τος, να μην αφήνει κάτι να καταστραφεί η να πεταχτεί. 'Αλλά και αν ακόμα δει κάτι πεταμένο, να μην το αγνοήσει έστω και αν είναι ασήμαντο, αλλά να το μαζέψει και να το βάλει στη θέση του. Νά μην χρησιμοποιεί απρόσεκτα τα ρούχα του. Γιατί, ας υποθέσουμε ότι μπορεί να φορέσει κανείς το ρούχο του άλλη μια η δύο εβδομάδες και πηγαίνει και το βάζει και το πλένει, πριν της ώρας του, και το Φθείρε. Και αντί να το χρησιμοποιήσει άλλους πέντε μήνες η και περισσότερο, με το πλύνε-πλύνε το παλιώνει και το αχρηστεύει. Και αυτό γίνεται <<παρά συνείδηση>>. Το ίδιο συμβαίνει και με το στρώμα. Πολές φορές μπορεί κανείς να βολευτεί μ' ένα παπλωματάκι και ζητάει παχύ στρώμα. Άλλοτε πάλιν έχει τρίχινο και θέλει να το αλλάξει και να παρει άλλο καινούργιο και όμορφο από ματαιοδοξία ή από ακηδία. Μπορεί να αρκεστεί μ' ένα παλιόρουχο και ζητάει μάλλινο και δημιουργεί ζητήματα, άν δεν του δώσουν. Αν δε και αρχίσει και προσέχει τον αδελφό του και να λέει« Γιατί αυτός έχει αυτό και εγώ δεν έχω;» Ε, αυτός είναι μακάριος! Τότε πρόκοψε! (Εδώ ειρωνεύεται τον τοιούτον μοναχό).Άλλοτε πάλιν απλώνει κανείς το ρούχο του ή το σκέπασμά του στον ήλιο και αμελεί να το μαζέψει και το αφήνει και καίγεται. Και αυτό είναι «παρά συνείδηση». Παρόμοια και με τα φαγητά. Μπορεί κανείς να βολευτεί με μικρό λάχανο η λίγα όσπρια η λίγες Ελιές, και δεν το σηκώνει, αλλά ζητάει άλλο φαγητό πιο γευστικό και πιο πολυτελές. 'Όλα αυτά είναι «παρά συνείδηση»". Οι Πατέρες όμως λενε ότι δεν πρέπει ό μοναχός ν' αφή-σει ποτέ τη συνείδησή του να τον καταταυραννεί για οποιοδήποτε θέμα. Πρέπει λοιπόν, αδελφοί μου, ν' αγρυ-πνούμε πάντοτε και να φυλαγόμαστε απ' όλα αυτά, για να μην πέσουμε σε κίνδυνο. Και ό ίδιος ό Κύριος μας το προείπε, όπως το ξανάπαμε. Ό Θεός να δώσει να τ' ακούμε και να τα τηρούμε, για να μην μας κατακρίνουν οι λόγοι των Πατέ-ρων μας. 'Αμήν.

Πρεσβυτέρου Χαραλάμπους Νεοφύτου